

Τον ανθρώπινο νου δεν τον προσεγγίζουν μόνο δαι-μονικοί αλλά και αγγελικοί λογισμοί. Έτσι ο ανθρώπινος νους βρίσκεται πάντοτε μεταξύ ενός αγγέλου και ενός δαίμονος, καθένας από τους οποίους του υποβάλλει τις δικές του ιδέες και προτροπές. Εξαρτάται δε από την πνευματική κατάσταση στην οποία ευρίσκεται ο άνθρωπος, όταν λάβει τα μηνύματα καθενός από αυτούς, του αγγέλου ή του δαίμονος, τι θα πράξει. Τι θα δεχθεί ή τι θα απορρίψει!

Κάθε άνθρωπο, από τη στιγμή της αναγεννήσεώς του με το ιερό μυστήριο του Βαπτίσματος, τον συντροφεύει ένας άγγελος, ο άγγελός του, ο διορισθείς από τον ίδιο τον Θεό. Ως εξής δε διδάσκει ο Μέγας Αντώνιος τον χρι-στιανό, στον οποίο κάνει λόγο για τον άγγελό του.

«Όταν κλείσεις τις πόρτες του οικήματός σου, δηλαδή του νου σου, και τότε υπάρχουν μόνοι σου στα ταμεία της ψυχής σου, πρέπει να ξέρεις ότι σου συμπαραστέκεται και σε συντροφεύει ο άγγελος, ο οποίος έχει ορισθεί για σένα από το Θεό, όπως κάνει σε κάθε άνθρωπο.

Αυτός ο άγγελος παραμένει ακοίμητος και άγρυπνος και με την αγγελική του ευθύτητα και σωφροσύνη σου συμπαραστέκεται σε ποικίλα γεγονότα της ζωής σου. Επειδή αυτός όλα τα βλέπει, καθώς πάντα βρίσκεται στο φως και δεν εμποδίζεται καθόλου από το σκότος. Είναι βοηθός και σύμβουλος και οδηγός, υπάρχων πάντοτε δίπλα σου και παντού μετά του Θεού ο οποίος είναι πανταχού παρών, αφού δεν υπάρχει τόπος ή ύλη στην οποία δεν υπάρχει ο Θεός, αυτός που είναι απείρως μεγαλύτερος απ' όλους και περιέχει όλους στα χέρια του»

Ο άγγελος κάθε χριστιανού έχει σταλεί από τον Θεό για να συμπαρασταθεί στο προσωπικό έργο της σωτηρίας του, όπως και ο απόστολος Παύλος γράφει προς τους Εβραίους, ότι δηλαδή οι άγγελοι του ουρανού πάντες «εισὶ λειτουργικά πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν».

Η δε Εκκλησία, με το διακονικό αίτημα κατά την Θεία Λειτουργία να παράσχει ο Θεός στην ζωή κάθε πιστού «Ἄγγελον εἰρήνης, πιστόν οδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν», συντηρεῖ στην μνήμη του εκκλησιαζομένου χριστιανού το γεγονός αυτό, της συμπαραστάσεως του αγγέλου του στην καθημερινότητα της προσωπικής του ζωής και τον στηρίζει στην πνευματική του προσπάθεια.

Στην περίπτωση όμως που ο χριστιανός άνθρωπος αυτονομείται από τον Θεό και θέλει αυτός και μόνο να είναι ο ρυθμιστής του τρόπου της ζωής του, δηλαδή πιστεύει μεν στον Θεό και εκκλησιάζεται, αλλά επηρεασμένος από το φρόνημα του κόσμου παίρνει τη ζωή στα χέρια του και εμπιστεύεται απόλυτα τον εαυτό του, θεωρώντας πως ό,τι καλό επιτυγχάνει στη ζωή του οφείλεται στις ικανότητές του και στην εξυπνάδα του, τότε θα μας πει ο όσιος Μακάριος ο Αιγύπτιος ότι ο Θεός αποσύρει τον άγγελο της προνοίας του από τον χριστιανό αυτό. Έτσι ο χριστιανός αυτός χάνει τη βοήθεια και τη συμπαράσταση του αγγέλου του. Δεν του μιλάει ο άγγελός του! Δεν του δίνει αγγελικές συμβουλές και ιδέες και σκέψεις θεοφιλείς. Τον αφήνει εκτεθειμένο στον... εαυτό του!

*

Το ερώτημα, πώς διακρίνονται οι αγγελικοί λογισμοί από τους ανθρώπινους και μάλιστα τους δαιμονικούς, εφόσον οι τελευταίοι υποκρίνονται ακόμη και λαλιά αγγέλου και παρουσία αγγέλου, είναι δύσκολο να απαντηθεί. Το ερώτημα αυτό και

εδώ δεν αποτελεί απλώς διανοητικό πρόβλημα. Δεν βοηθάει εδώ καμιά τεχνική δια-νοητικής υφής. Δεν βοηθάει η μόρφωση κατά κόσμο και δεν υπάρχει κανένα εγχειρίδιο εκμαθήσεως της διακρίσεως των λογισμών. Γενικά οι πατέρες συμφωνούν ότι η διάκριση των λογισμών είναι γνώρισμα των τελείων! Εν-νοώντας των προχωρημένων στη νηπτική γνώση. Αφού και οι τέλειοι δεν είναι ποτέ φθασμένοι στην τελειότητα. Είναι ατέλεστοι τέλειοι, κατά τους πατέρες.

*

Παρά το γεγονός όμως αυτό, η βασική χαρισματική αρχή ότι «το Άγιον Πνεύμα όπου θέλει πνει», αλλά και η διαβεβαίωση του αγίου Μαξίμου, ότι το Άγιον Πνεύμα *ουδενός άπεστι των όντων* (δηλαδή δεν βρίσκεται μακριά από όλα τα όντα και όλους τους ανθρώπους, εφόσον, όπως σημειώνει, βρίσκουμε στην ιστορία πολλούς άγρι-ους βαρβάρους να μεταμορφώνονται σε καλούς ανθρώπους και να ασκούν καλοκαγαθίες, απαρνούμενοι τους θηριώδεις νόμους της φυλής τους), παρέχει την ελπίδα της αντιλήψεως εκ μέρους του πνευματικού αγωνιστή μιας αγγελικής φωνής στο πνεύμα του. Της διακρίσεως της επισκέψεως στο νου του μιας αγιοπνευματικής ακτίνας νηπτικού φωτισμού.

*

Εφόσον κατά τον ευαγγελικό λόγο είμαστε διδακτοί Θεού, το Άγιον Πνεύμα μάς παρακολουθεί και μας φωτί-ζει, ανοίγει τον νηπτικό ορίζοντα του νου μας, και ό,τι έχει να μας πει, κατά την πορεία του πνευματικού μας αγώνα, μας το γνωρίζει μέσω του αγγέλου μας, του φύλα-κα και πιστού οδηγού μας!

Έπειτα ο αγγελικός λόγος, ερχόμενος στο νου μας ως αιφνίδια επίλαμψη νηπτικής γνώσεως, δίνει το δικό του διακριτικό στίγμα της θείας εμπνεύσεως. Και τη στιγμή εκείνη η ταπείνωση που γεννάται από την επίγνωση προ-σωπικής αναξιότητας, για τη δεκτικότητα τέτοιων ελλάμψεων, διευκολύνει την χριστιανική μας αυτοσυνειδησία να αποστασιοποιηθεί από εγωκεντρικές αξιώσεις απολαύσεως μιας ικανοποίησης αξιοσύνης. Το ταπεινό φρό-νημα, συνοδευτικό στοιχείο της πορείας προς απόκτηση φωτιστικής νήψεως, συνεργεί ουσιαστικά σε μια τέτοια κατάκτηση.

*

Η διάκριση του αγγελικού λογισμού από τον δαιμο-νικό έχει τις δικές της δυσκολίες και δεν αφήνει περιθώ-ρια να αισθάνεται κανείς πως είναι άξιος γι' αυτήν, δεδο-μένης άλλωστε της πονηριάς και της δολιότητας του δαι-μονικού λογισμού, αφού ο πονηρός λογισμός μπορεί να επισκεφθεί τον ανθρώπινο νου και ως άγγελος φωτός.

Στην περίπτωση όμως όπου ο πνευματικός αγωνιστής ευνοηθεί από τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος να αντιληφθεί την υποκριτική μεταμόρφωση ενός πειρασμικού λογισμού σε άγγελο φωτός, είναι σίγουρο ότι ο φύλακας άγγελος του αγωνιστή αυτού θα ψιθυρίσει στο πνεύμα του την κατάλληλη απάντηση, στον άγγελο του σκότους: άθλιε, «ει το φως το εν σοι σκότος εστί, το σκότος πό-σον;».

*

Πάντως, σε σχετικές γεροντικές διηγήσεις φαίνεται ότι μια δυνατότητα διακρίσεως μεταξύ αγγελοφάνειας και δαιμονοφάνειας, εντοπίζεται στην γενική αίσθηση του ανθρώπου, που γίνεται δέκτης μιας τέτοιας εξαιρετικά προκλητικής πολλαπλώς εμφανίσεως. Ενώ η αγγελική εμφάνιση εκπέμπει αγαλλίαση και αίσθηση ιερότητας, η δαιμονική προκαλεί ρίγος αγωνίας παραλυτικής. Εντού-τοις δεν αποκλείεται, σε κάποιες περιπτώσεις, οι σχετικές προκλήσεις και τα ποικίλα αισθήματα να διαφέρουν ανάλογα με το ανθρώπινο υποκείμενο και κυρίως την νη-πτική ή μη ικανότητά του να γίνεται θετικός ή αρνητικός αποδέκτης της ουράνιας ή δαιμονικής παρουσίας. Το είδος μιας εμφανίσεως αγγελικής ή δαιμονικής εξαρτάται ασφαλώς και από την κατάσταση του συνολικού ψυχι-σμού του δέκτη αυτής της εμφανίσεως!

(Ιωαν. Κων. Κορναράκη, Ομοτ. Καθηγητού Παν/μίου Αθηνών, Κυνηγώντας τον βάτραχο, Αθήνα 2009, σ.163-168)